

Odporúčanie Útvaru dohľadu nad finančným trhom Národnej banky Slovenska z 19. decembra 2013 č. 5/2013

k systému správy a riadenia

Národná banka Slovenska týmto preberá Usmernenia k systému správy a riadenia (EIOPA-CP-13/08 SK) vydané Európskym orgánom pre poisťovníctvo a dôchodkové poistenie zamestnancov.

Článok I Usmernenia

Oddiel I: Všeobecné ustanovenia pre prípravné usmernenia

Usmernenie č. 1 – Všeobecné ustanovenia pre usmernenia

Poisťovne, zaist'ovne a skupiny by mali prijať primerané kroky na:

- a) vybudovanie účinného systému správy a riadenia v súlade so smernicou Solventnosť II, na základe ktorého sa zabezpečí spoľahlivé a obozretné riadenie,
- b) vybudovanie účinného systému riadenia rizík zahrňujúceho stratégie, procesy a postupy oznamovania potrebné na priebežné určovanie, meranie, monitorovanie, riadenie a vykazovanie rizík, ktorým sú vystavené alebo ktorým by mohli byť vystavené, ako aj vzájomnej závislosti týchto rizík, a to na individuálnej, ako aj na súhrnnej úrovni,
- c) poskytovanie kvalitatívnych informácií, ktoré umožnia príslušným národným orgánom zhodnotiť kvalitu systému správy a riadenia.

Usmernenie č. 2 – Správa o pokroku orgánu EIOPA

NBS do konca februára každého príslušného roka pošle orgánu EIOPA správu o pokroku pri uplatňovaní týchto usmernení, pričom prvá sa pošle do 28. februára 2015 a bude sa týkať obdobia od 1. januára 2014 do 31. decembra 2014.

Oddiel II: Všeobecné požiadavky na správu a riadenie

Usmernenie č. 3 – Predstavenstvo

Podľa ustanovení článku 41 smernice Solventnosť II predstavenstvo každej poisťovne a zaist'ovne by malo primerane spolupracovať so všetkými výbormi, ktoré zriadi, ako aj s vyšším manažmentom a s inými kľúčovými funkciami poisťovne a zaist'ovne, proaktívne od nich požadovať informácie a v prípade potreby vzniesť námietky k týmto informáciám.

Podľa ustanovení článku 246 smernice Solventnosť II by malo predstavenstvo zodpovedného subjektu za plnenie požiadaviek správy a riadenia primerane spolupracovať so správnym orgánom, riadiacim orgánom alebo kontrolným orgánom všetkých subjektov v rámci skupiny, proaktívne od nich požadovať informácie a vznášať námietky k rozhodnutiam o záležitostiach, ktoré môžu mať vplyv na celú skupinu.

Usmernenie č. 4 – Organizačná a prevádzková štruktúra

Podľa ustanovení článku 41 smernice Solventnosť II by mali mať poisťovne a zaisťovne organizačnú a prevádzkovú štruktúru zameranú na podporu strategických cieľov a činností poisťovne a zaisťovne. Tieto štruktúry sa musia dať prispôbiť zmenám v strategických cieľoch, činnostiach alebo v podnikovom prostredí za určité primerané časové obdobie.

Podľa ustanovení článku 246 smernice Solventnosť II by malo predstavenstvo zodpovedného subjektu posudzovať vplyv zmien v štruktúre skupiny na udržateľnú finančnú situáciu dotknutých subjektov a včas vykonávať potrebné úpravy.

Podľa ustanovení článku 246 smernice Solventnosť II, by malo predstavenstvo zodpovedného subjektu mať primeranú znalosť podnikovej organizácie skupiny, obchodného modelu jednotlivých jej subjektov a prepojení a vzťahov medzi nimi a rizikách vyplývajúcich zo štruktúry skupiny.

Usmernenie č. 5 – Kľúčové funkcie

Podľa ustanovení článkov 44, 46, 47 a 48 smernice Solventnosť II by mali poisťovne a zaisťovne primerane plniť tieto kľúčové funkcie: funkciu riadenia rizík, funkciu dodržiavania súladu s predpismi, funkciu vnútorného auditu a aktuársku funkciu.

Podľa ustanovení článkov 44, 46, 47, 48 a 246 smernice Solventnosť II by mal zodpovedný subjekt primerane plniť tieto kľúčové funkcie: funkciu riadenia rizík, funkciu dodržiavania súladu s predpismi, funkciu vnútorného auditu a aktuársku funkciu na úrovni skupiny.

Usmernenie č. 6 – Rozhodovanie

Podľa ustanovení článku 41 smernice Solventnosť II by poisťovne a zaisťovne mali mať minimálne dve osoby, ktoré ich skutočne riadia. To znamená, že každé významné rozhodnutie týkajúce sa poisťovne a zaisťovne prijímajú minimálne dve osoby, ktoré poisťovňu a zaisťovňu skutočne riadia, ešte pred tým, ako sa rozhodnutie vykoná.

Usmernenie č. 7 – Dokumentácia rozhodnutí prijatých predstavenstvom

Podľa ustanovení článku 41 a článku 44 smernice Solventnosť II by mali poisťovňa a zaisťovňa primerane dokumentovať rozhodnutia prijaté na úrovni predstavenstva poisťovne a zaisťovne a spôsob zohľadnenia informácií zo systému riadenia rizík.

Usmernenie č. 8 – Vnútna kontrola systému správy a riadenia

Podľa ustanovení článku 41 smernice Solventnosť II by malo predstavenstvo poisťovne a zaisťovne určiť rozsah pôsobnosti a frekvenciu vnútorných kontrol systému správy a riadenia, pričom sa zohľadní povaha, rozsah a zložitosť poisťovne a zaisťovne na individuálnej aj skupinovej úrovni, ako aj štruktúra skupiny.

Podľa ustanovení článku 41 smernice Solventnosť II by mal byť predmet zistenia a závery kontroly riadne zdokumentované a oznámené predstavenstvu a dozornej rade

poisťovne a zaistovne. Vhodné spätné väzby sú potrebné na to, aby boli vykonávané a zaznamenávané následné opatrenia.

Usmernenie č. 9 – Konceptie

Podľa ustanovení článku 41 smernice Solventnosť II by mali poisťovne a zaistovne zosúladiť všetky konceptie vyžadované v rámci systému správy a riadenia medzi sebou navzájom, ako aj so svojou stratégiou. Každá koncepcia by mala jednoznačne stanovovať minimálne:

- a) ciele, ktoré sa koncepciou sledujú,
- b) úlohy, ktoré sa majú vykonať, a osobu alebo funkciu, ktorá za ne zodpovedá,
- c) procesy a postupy oznamovania, ktoré sa majú uplatňovať,
- d) povinnosť príslušných organizačných jednotiek informovať funkciu riadenia rizík, funkciu vnútorného auditu, funkciu dodržiavania súladu s predpismi a aktuársku funkciu o všetkých skutočnostiach, ktoré súvisia s výkonom ich povinností.

Podľa ustanovení článku 41 smernice Solventnosť II by mali poisťovne a zaistovne v koncepciách týkajúcich sa kľúčových funkcií poisťovne a zaistovne, riešiť aj postavenie týchto funkcií v rámci poisťovne a zaistovne, ich práva a právomoci.

Usmernenie č. 10 – Záložné plány

Podľa ustanovení článku 41 smernice Solventnosť II by mali poisťovne a zaistovne určovať riziká, ktoré sa majú riešiť v záložných plánoch zahŕňajúc oblasti, v ktorých sa poisťovne a zaistovne cítia zraniteľné, ako aj pravidelné kontroly, aktualizácie a testovanie týchto záložných plánov.

Oddiel III: Odbornosť a vhodnosť

Usmernenie č. 11 – Požiadavky na odbornosť

Podľa ustanovení článku 42 smernice Solventnosť II by mali poisťovne a zaistovne zabezpečiť, aby osoby, ktoré skutočne riadia poisťovňu a zaistovňu alebo zastávajú iné kľúčové funkcie, a to vrátane členov predstavenstva a dozornej rady poisťovne a zaistovne, spĺňali požiadavky na odbornosť a zohľadňovali príslušné povinnosti pridelované jednotlivým osobám na zabezpečenie primeranej rozmanitosti kvalifikácií, znalostí a príslušných skúseností, aby sa v poisťovni a zaistovni vykonávalo riadenie a dohľad na profesionálnej úrovni.

Podľa ustanovení článku 42 smernice Solventnosť II by mali poisťovne a zaistovne zaistiť, aby členovia predstavenstva mali primeranú kvalifikáciu, skúsenosti a znalosti minimálne v oblastiach:

- a) poisťných a finančných trhov,
- b) obchodnej stratégie a obchodného modelu,
- c) systému správy a riadenia,
- d) finančných a aktuárskych analýz a
- e) príslušnej regulácie.

Usmernenie č. 12 – Požiadavky na vhodnosť

Podľa ustanovení článku 42 smernice Solventnosť II by mali poisťovne a zaistovne, pri posudzovaní vhodnosti osoby, posudzovať jej dobrú povesť a bezúhonnosť prostredníctvom dokladov preukazujúcich jej charakter, osobné a podnikateľské aktivity vrátane všetkých trestných, finančných a dohľadových aspektov, a to bez ohľadu na jurisdikciu. Premlčacia doba spáchaného trestného činu sa posudzuje na základe platnej legislatívy alebo praxe.

Usmernenie č. 13 – Konceptie a postupy odbornosti a vhodnosti

Podľa ustanovení článkov 41 a 42 smernice Solventnosť II by mali mať poisťovne a zaistovne zavedenú koncepciu týkajúcu sa požiadaviek na odbornosť a vhodnosť, ktoré by mali zahŕňať minimálne:

- a) opis postupu na posúdenie odbornosti a vhodnosti osôb, ktoré účinne riadia poisťovňu a zaistovňu alebo zastávajú iné kľúčové funkcie, keď sa o nich uvažuje na určitú pozíciu, ale aj pri pravidelnom posudzovaní,
- b) opis situácií, v ktorých je možné vykonať opätovné posúdenie požiadaviek na odbornosť a vhodnosť,
- c) opis postupov na posúdenie požiadaviek na odbornosť a vhodnosť iných príslušných zamestnancov, na ktorých sa nevzťahujú požiadavky článku 42 smernice Solventnosť II podľa vnútorných noriem, keď sa o nich uvažuje na konkrétnu pozíciu, ale aj pri pravidelnom posudzovaní.

Usmernenie č. 14 – Zverenie výkonu činností pre kľúčové funkcie

Podľa ustanovení článkov 42 a 49 smernice Solventnosť II by mali poisťovne a zaistovne používať postupy na posúdenie odbornosti a vhodnosti aj u osôb zamestnaných u poskytovateľa služieb alebo subdodávateľa služieb, ktoré vykonávajú kľúčové funkcie zabezpečované formou zverenia výkonu činností (tzv. outsourcingom).

Podľa ustanovení článkov 42 a 49 smernice Solventnosť II by mali poisťovne a zaistovne vymenovať osobu v rámci poisťovne a zaistovne, ktorá bude mať celkovú zodpovednosť za kľúčovú funkciu zabezpečovanú outsourcingom, pričom táto osoba musí byť odborne spôsobilá, vhodná a musí mať dostatočné znalosti a skúsenosti týkajúce sa kľúčovej funkcie zabezpečovanej outsourcingom, aby bola schopná posudzovať výkon a výsledky poskytovateľa služieb.

Oddiel IV: Riadenie rizík

Usmernenie č. 15 – Úloha predstavenstva v systéme riadenia rizík

Podľa ustanovení článku 44 smernice Solventnosť II by malo predstavenstvo poisťovne a zaistovne konečnú zodpovednosť za zaistenie účinnosti systému riadenia rizík, stanovenie ochoty poisťovne a zaistovne podstupovať riziká a celkové limity tolerancie rizika, ako aj za schvaľovanie hlavných stratégií a koncepcií v oblasti riadenia rizík.

Podľa ustanovení článku 246 smernice Solventnosť II by malo predstavenstvo zodpovedného subjektu zodpovedať za účinnosť systému riadenia rizík celej skupiny. K systému riadenia rizík patria minimálne:

- a) strategické rozhodnutia a koncepcie týkajúce sa riadenia rizík na úrovni skupiny,
- b) definícia ochoty skupiny podstupovať riziká a celkových limitov tolerancie rizika,
- c) zisťovanie, meranie, riadenie, sledovanie a výkazníctvo rizík na úrovni skupiny.

Podľa ustanovení článku 246 smernice Solventnosť II by mal zodpovedný subjekt zaistiť súlad týchto strategických rozhodnutí a koncepcií so štruktúrou, veľkosťou a špecifikami subjektov v skupine. Zaisťuje tiež zohľadnenie konkrétnych činností, ktoré sú závažné a súvisiacich rizík každého subjektu v skupine a okrem toho zaisťuje aj zavedenie integrovaného, jednotného a účinného riadenia rizík skupiny.

Usmernenie č. 16 – Koncepcia riadenia rizík

Podľa ustanovení článku 44 smernice Solventnosť II by mali mať poisťovne a zaisťovne zavedenú koncepciu riadenia rizík, v rámci ktorej sa minimálne:

- a) definujú kategórie rizík a metódy na meranie rizík,
- b) uvádza, ako poisťovňa alebo zaisťovňa riadi každú príslušnú kategóriu, oblasť rizík a akékoľvek potenciálne kumulovanie rizík,
- c) popisuje prepojenie posúdenia celkovej potreby solventnosti, ako je identifikované v posúdení vlastných rizík poisťovne alebo zaisťovne orientovanom na budúcnosť (na základe zásad ORSA), regulačných kapitálových požiadaviek a limitov tolerancie rizika poisťovne a zaisťovne,
- d) špecifikujú limity tolerancie rizika v rámci všetkých príslušných kategórií rizík v súlade s celkovou ochotou poisťovne a zaisťovne podstupovať riziká,
- e) popisuje frekvenciu a obsah pravidelných záťažových testov a situácie vyžadujúce mimoriadne záťažové testy.

Usmernenie č. 17 – Funkcia riadenia rizík: všeobecné úlohy

Podľa ustanovení článku 44 smernice Solventnosť II by mali poisťovne alebo zaisťovne vyžadovať od funkcie riadenia rizík oznamovanie rizík, ktoré sú identifikované ako potenciálne závažné, predstavenstvu. Funkcia riadenia rizík má oznamovať aj ďalšie konkrétne oblasti rizík, a to z vlastnej iniciatívy, ako aj na základe žiadostí predstavenstva.

Podľa ustanovení článku 246 smernice Solventnosť II by mal zodpovedný subjekt zabezpečiť jednotnú implementáciu koncepcie rizík v celej skupine.

Usmernenie č. 18 – Koncepcia riadenia upisovacieho rizika a rizika tvorby rezerv

Podľa ustanovení článku 44 smernice Solventnosť II by mali poisťovne alebo zaisťovne v rámci svojej koncepcie riadenia rizík mať pokryté minimálne nasledujúce oblasti týkajúce sa upisovacieho rizika a rizika tvorby rezerv:

- a) typy a vlastnosti poisťovacej činnosti, ako je napríklad typ poistného rizika, ktoré je poisťovňa alebo zaisťovňa ochotná akceptovať,
- b) spôsob zabezpečenia primeranosti poistného na pokrytie očakávaných nárokov a výdavkov,
- c) určenie rizík vyplývajúcich z poistných záväzkov poisťovne alebo zaisťovne vrátane vnorených opcií a garantovaných odkupných hodnôt vo svojich produktoch,
- d) ako v procese tvorby nového poistného produktu a výpočte poistného poisťovňa alebo zaisťovňa zohľadňuje prekážky súvisiace s investíciami,

- e) ako v procese tvorby nového poistného produktu a výpočte poistného poistovníka alebo zaistovníka zohľadňuje zaistenie a ďalšie techniky zmiernenia rizika.

Usmernenie č. 19 – Konceptia riadenia operačného rizika

Podľa ustanovení článku 44 smernice Solventnosť II by mali poisťovne alebo zaistovne v rámci svojej koncepcie riadenia rizík mať pokryté minimálne tieto oblasti týkajúce sa operačného rizika:

- a) učenie operačných rizík, ktorým je alebo môže byť poisťovňa a zaistovňa vystavená a zhodnotenie možností ich zmiernenia,
- b) činnosti a vnútorné procesy na riadenie operačných rizík, vrátane informačných systémov, ktoré ich podporujú,
- c) limity tolerancie rizík vzhľadom na hlavné oblasti operačných rizík poisťovne alebo zaistovne.

Podľa ustanovení článku 44 smernice Solventnosť II by mali mať poisťovne alebo zaistovne zavedené procesy na identifikáciu, analýzu a oznamovanie udalostí spojených s operačným rizikom. Na tento účel je preto potrebné zriadiť proces na zhromažďovanie a monitorovanie udalostí spojených s operačným rizikom.

Podľa ustanovení článku 44 smernice Solventnosť II by mali poisťovne alebo zaistovne vypracovať a zanalyzovať na účely riadenia operačného rizika vhodný súbor scenárov pre prípad operačného rizika, a to minimálne na základe týchto prístupov:

- a) zlyhanie kľúčového procesu, personálu alebo systému,
- b) výskyt vonkajších udalostí.

Usmernenie č. 20 – Kontrola a dokumentovanie techník na zmiernenie rizika

Podľa ustanovení článku 44 smernice Solventnosť II by mali poisťovne alebo zaistovne na účely vhodného používania zaistenia a ďalších techník zmiernenia rizika analyzovať, posúdiť a zdokumentovať účinnosť všetkých použitých techník zmiernenia rizika.

Usmernenie č. 21 – Zaistenie a ďalšie techniky zmiernenia rizika – koncepcia riadenia rizík

Podľa ustanovení článku 44 smernice Solventnosť II by mali mať poisťovne alebo zaistovne v rámci svojej koncepcie riadenia rizík pokryté minimálne tieto oblasti týkajúce sa techník zmiernenia rizika:

- a) identifikácia úrovne preneseného rizika v súlade so stanoveným limitom rizika a identifikácia druhu najvhodnejších zaistných dojednaní vzhľadom na rizikový profil poisťovne alebo zaistovne,
- b) zásady výberu protistrán na účely zmiernenia tohto rizika a postupov posúdenia a monitorovania úverovej schopnosti a diverzifikácie zaistovacích protistrán,
- c) postupy posúdenia účinného prevodu rizika a posúdenie základného rizika, a
- d) riadenie likvidity na zvládnutie všetkých časových posunov medzi vyplatením nárokov a získaním súm zo zaistenia.

Usmernenie č. 22 – Konceptia riadenia aktív a záväzkov

Podľa ustanovení článku 44 smernice Solventnosť II by mali mať poisťovne alebo zaistovne v rámci svojej koncepcie riadenia rizík pokryté minimálne tieto informácie týkajúce sa riadenia aktív a záväzkov:

- a) opis postupu identifikácie a posúdenia rôznych dôvodov vzniku nesúladu medzi aktívami a záväzkami, minimálne týkajúce sa podmienok a meny,
- b) opis techník zmierňovania rizika, ktoré sa majú použiť a očakávaného účinku príslušných techník zmierňovania rizika na riadenie aktív a záväzkov,
- c) opis povoleného zámerného nesúladu aktív a záväzkov,
- d) opis podkladovej metodiky a frekvencie záťažových testov a testov scenárov, ktoré sa majú vykonať.

Usmernenie č. 23 – Konceptia riadenia investičného rizika

Podľa ustanovení článkov 44 a 132 smernice Solventnosť II by poisťovne alebo zaistovne mali mať v rámci svojej koncepcie riadenia rizík pokryté minimálne tieto oblasti týkajúce sa investícií:

- a) úroveň bezpečnosti, kvality, likvidity, výnosovosti a dostupnosti, ktoré chce poisťovňa a zaistovňa dosiahnuť v rámci celého portfólia aktív, a ako ju plánuje dosiahnuť,
- b) svoje kvantitatívne limity týkajúce sa aktív a expozícií vrátane podsúvahových expozícií, ktoré sa zavedú s cieľom pomôcť zabezpečiť poisťovni a zaistovni dosiahnutie požadovanej úrovne bezpečnosti, kvality, likvidity, výnosovosti a dostupnosti v rámci portfólia,
- c) zohľadnenie prostredia finančného trhu,
- d) podmienky, za ktorých môže poisťovňa a zaistovňa zastaviť alebo požičať aktíva,
- e) prepojenie medzi trhovým rizikom a ostatnými rizikami v nepriaznivých scenároch,
- f) postup vhodného oceňovania a overovania investičných aktív,
- g) postupy monitorovania výkonnosti investícií a kontroly koncepcie v prípade potreby,
- h) spôsob výberu aktív, aby boli v najlepšom záujme poisťovníkov a oprávnených osôb.

Usmernenie č. 24 – Konceptia riadenia rizika likvidity

Podľa ustanovení článku 44 smernice Solventnosť II by mali mať poisťovne a zaistovne v rámci svojej koncepcie riadenia rizík pokryté minimálne tieto položky týkajúce sa rizika likvidity:

- a) postup určenia úrovne nesúladu medzi prírastkami a úbytkami peňažných tokov aktív a záväzkov vrátane očakávaných peňažných tokov priameho poistenia a zaistenia, akými sú poisťné plnenia, odstúpenia od zmluvy a výplaty odkupnej hodnoty,
- b) zváženie celkových potrieb likvidity z krátkodobého a strednodobého hľadiska vrátane primeraného vankúša likvidity, ktorý bude zárukou proti nedostatku likvidity,
- c) zváženie úrovne a monitorovania likvidných aktív vrátane kvantifikácie potenciálnych nákladov alebo finančných strát vyplývajúcich z nútenej realizácie,
- d) identifikácia a náklady alternatívnych nástrojov financovania,
- e) zváženie účinku očakávaných nových podnikateľských činností na stav likvidity.

Oddiel V: Zásada obozretnej osoby a systém správy a riadenia

Usmernenie č. 25 – Riadenie investičného rizika

Podľa ustanovení článku 132 smernice Solventnosť II by nemali byť poisťovne alebo zaistovne závislé výlučne od informácií poskytovaných tretími stranami, ako sú finančné inštitúcie, správcovia aktív a ratingové agentúry. Predovšetkým by si mala poisťovňa alebo zaistovňa vypracovať svoj vlastný súbor kľúčových indikátorov rizika v súlade so svojou koncepciou riadenia investičného rizika a obchodnou stratégiou.

Poisťovňa alebo zaistovňa pri prijímaní investičných rozhodnutí by mala zohľadniť riziká spojené s týmito investíciami, pričom by sa nemala spoliehať iba na skutočnosť, že riziká sú dostatočne zachytené vo výške kapitálových požiadaviek.

Usmernenie č. 26 – Posúdenie neštandardných investícií

Podľa ustanovení článku 132 smernice Solventnosť II by mali poisťovne alebo zaistovne pred realizáciou akejkoľvek investície alebo investičnej činnosti neštandardnej povahy uskutočniť posúdenie minimálne týchto oblastí:

- a) svojej schopnosti realizovať a riadiť investíciu alebo investičnú činnosť,
- b) špecifických rizík týkajúcich sa tejto investície alebo investičnej činnosti a vplyvu investície alebo investičnej činnosti na rizikový profil poisťovne alebo zaistovne,
- c) súladu investície alebo investičnej činnosti so záujmom oprávnených osôb a poistníkov, s obmedzeniami pre záväzky stanovenými poisťovňou alebo zaistovňou a s účinným riadením portfólia,
- d) vplyvu tejto investície alebo investičnej činnosti na kvalitu, bezpečnosť, likviditu, výnosnosť a dostupnosť celého portfólia.

Podľa ustanovení článku 132 smernice Solventnosť II by mali poisťovne alebo zaistovne mať také postupy, ktoré v prípade významného rizika alebo zmeny rizikového profilu spojeného s investíciou alebo investičnou činnosťou vyžadujú, aby poisťovňa alebo zaistovňa informovala o tomto riziku alebo zmene rizikového profilu predstavenstvo poisťovne alebo zaistovne.

Usmernenie č. 27 – Unit-linked a index-linked poistenie

Podľa ustanovení článkov 44 a 132 smernice Solventnosť II by mali poisťovne a zaistovne zabezpečiť, aby pri unit-linked a index-linked boli aktíva investované v najlepšom záujme poistníkov a oprávnených osôb, pričom sa zohľadnia všetky zverejnené ciele poistenia.

Podľa ustanovení článkov 44 a 132 smernice Solventnosť II by mali v prípade investícií unit-linked poistenia poisťovne a zaistovne zohľadniť a riadiť obmedzenia tohto poistenia, hlavne obmedzenia investícií pre zabezpečenie likvidity.

Usmernenie č. 28 – Aktíva neprijaté na regulovaný finančný trh

Podľa ustanovení článkov 44 a 132 smernice Solventnosť II by mali poisťovne alebo zaistovne zaviesť, riadiť, monitorovať a kontrolovať postupy pre investície neprijaté

na obchodovanie na regulovanom finančnom trhu, alebo pre komplexné, ťažko oceníteľné produkty.

Podľa ustanovení článkov 44 a 132 smernice Solventnosť II by mali poisťovne alebo zaist'ovne zaobchádzať s aktívami prijatými na regulovaný finančný trh, ale neobchodovanými alebo nepravidelne obchodovanými na regulovanom finančnom trhu, podobne ako s aktívami neprijatými na regulovaný finančný trh.

Usmernenie č. 29 – Deriváty

Podľa ustanovení článkov 44 a 132 smernice Solventnosť II by mali poisťovne alebo zaist'ovne pri používaní derivátov zaviesť postupy v súlade s koncepciou riadenia rizík týkajúcou sa investícií s cieľom monitorovať výkonnosť týchto derivátov.

Podľa ustanovení článkov 44 a 132 smernice Solventnosť II by mali poisťovne alebo zaist'ovne pri používaní derivátov na uľahčenie účinného riadenia portfólia preukázať, akým spôsobom sa zlepšila kvalita, bezpečnosť, likvidita alebo výnosnosť portfólia bez výrazného znehodnotenia akýchkoľvek z týchto vlastností.

Podľa ustanovení článkov 44 a 132 smernice Solventnosť II by mali poisťovne alebo zaist'ovne v prípade derivátov, ktoré sa používajú na zníženie rizík alebo ako technika zmierňovania rizika, dokumentovať zdôvodnenia a preukázať účinný prevod rizika na základe používania derivátov.

Usmernenie č. 30 – Sekuritizované nástroje

Podľa ustanovení článkov 44 a 132 smernice Solventnosť II poisťovne a zaist'ovne by mali zabezpečiť, že pri investovaní do sekuritizovaných nástrojov záujmy poisťovne alebo zaist'ovne a záujmy pôvodcu alebo sponzora sekuritizovaných aktív sú dostatočne pochopené a zosúladené.

Oddiel VI: Požiadavky na vlastné zdroje a systém správy a riadenia

Usmernenie č. 31 – Koncepcia riadenia kapitálu

Podľa ustanovení článkov 41 a 93 smernice Solventnosť II by mali poisťovne a zaist'ovne vypracovať koncepciu riadenia kapitálu, ktorá zahŕňa:

- a) opis postupu, ktorým sa zabezpečí, aby položky vlastných zdrojov pri vydaní aj následne spĺňali požiadavky platného kapitálového režimu a režimu rozdelenia výnosov a správne sa klasifikovali tam, kde to platný režim vyžaduje,
- b) opis postupu monitorovania vydávania položiek vlastných zdrojov podľa strednodobého plánu riadenia kapitálu,
- c) opis postupu, ktorým sa zaistí, aby boli ustanovenia a podmienky v prípade každej položky vlastných zdrojov vo vzťahu ku kritériám platného kapitálového režimu jasné a jednoznačné,
- d) opis postupov na:
 - i. zabezpečenie zohľadnenia všetkých koncepcií alebo vyhlásení týkajúcich dividend z kmeňových akcií pri posudzovaní kapitálovej pozície a

- ii. identifikáciu a zdokumentovanie prípadov, v ktorých sa očakáva odloženie alebo zrušenie rozdelenia výnosov z vlastných zdrojov.

Usmernenie č. 32 – Strednodobý plán riadenia kapitálu

Podľa ustanovení článkov 41 a 93 smernice Solventnosť II by mali poisťovne a zaist'ovne vypracovať strednodobý plán riadenia kapitálu, ktorý má byť monitorovaný predstavenstvom poisťovne a zaist'ovne a ktorý bude obsahovať minimálne:

- a) všetky plánované emisie kapitálu,
- b) termín splatnosti zahŕňajúci začlenenie zmluvného termínu splatnosti a každej skoršej možnosti vrátenia a splatenia týkajúcej sa položiek vlastných zdrojov poisťovne alebo zaist'ovne,
- c) spôsob akým emisia, vrátenie alebo splatenie alebo iné odchýlky v oceňovaní položiek vlastných zdrojov, môžu ovplyvniť uplatňovanie akýchkoľvek limitov platného kapitálového režimu,
- d) uplatňovanie koncepcie rozdelenia výnosov.

Podľa ustanovení článkov 41 a 93 smernice Solventnosť II by mali poisťovne a zaist'ovne v pláne riadenia kapitálu zohľadňovať výsledok systému riadenia rizík a perspektívneho posúdenia vlastných rizík (na základe zásad ORSA).

Oddiel VII: Vnútorne kontroly

Usmernenie č. 33 – Prostredie vnútornej kontroly

Podľa ustanovení článku 46 smernice Solventnosť II by mali poisťovne a zaist'ovne podporovať dôležitosť vykonávania vhodných vnútorných kontrol zaistením informovanosti všetkých zamestnancov o svojich úlohách v systéme vnútornej kontroly. Činnosti kontroly zodpovedajú rizikám vyplývajúcim z činností a procesov, ktoré sa kontrolujú.

Podľa ustanovení článku 246 smernice Solventnosť II by mal zodpovedný subjekt zaistiť jednotné vykonávanie systémov vnútornej kontroly v celej skupine.

Usmernenie č. 34 – Monitorovanie a oznamovanie

Podľa ustanovení článku 46 smernice Solventnosť II by mali poisťovne alebo zaist'ovne preukázať, že prostredníctvom mechanizmov monitorovania a oznamovania v rámci systému vnútornej kontroly poskytuje predstavenstvu relevantné informácie pre rozhodovacie procesy.

Oddiel VIII: Funkcia vnútorného auditu

Usmernenie č. 35 – Nezávislosť

Podľa ustanovení článku 47 smernice Solventnosť II by mali poisťovne alebo zaist'ovne zabezpečiť, aby funkcia vnútorného auditu pri vykonávaní auditu a hodnotení a oznamovaní výsledkov auditu nepodliehala vplyvu predstavenstva, ktoré by mohli ohroziť jej nezávislosť a nestrannosť.

Usmernenie č. 36 – Konceptia vnútorného auditu

Podľa ustanovení článkov 41 a 47 smernice Solventnosť II by mali poisťovne a zaistovne zaviesť koncepciu vnútorného auditu, ktorá sa vzťahuje minimálne na tieto oblasti:

- a) podmienky, na základe ktorých môže byť funkcia vnútorného auditu vyzvaná na poskytnutie stanoviska alebo pomoci alebo na vykonanie iných osobitných úloh,
- b) kde je to vhodné, vnútorné pravidlá na stanovenie postupov, ktoré musí dodržať osoba zodpovedná za funkciu vnútorného auditu pred informovaním orgánu dohľadu,
- c) kde je to vhodné, kritériá rotácie pridelenia úloh zamestnancom.

Podľa ustanovení článkov 41 a 246 smernice Solventnosť II by mal subjekt zodpovedný za plnenie požiadaviek správy a riadenia na úrovni skupiny zaistiť, že koncepcia auditu na úrovni skupiny popíše, ako funkcia vnútorného auditu:

- a) koordinuje činnosť vnútorného auditu v skupine,
- b) zabezpečuje súlad s požiadavkami vnútorného auditu na úrovni skupiny.

Usmernenie č. 37 – Úlohy funkcie vnútorného auditu

Podľa ustanovení článku 47 smernice Solventnosť II by mali poisťovne alebo zaistovne vyžadovať, aby oddelenie vnútorného auditu aspoň:

- a) vypracovalo, vykonávala a udržiavala plán auditu, v ktorom sa stanovuje vykonanie auditu v nadchádzajúcich rokoch, pričom sa zohľadnia všetky činnosti a celý systém správy a riadenia poisťovne alebo zaistovne,
- b) prijalo prístup založený na rizikách v procese rozhodovania o svojich prioritách,
- c) oznámilo plán auditu predstavenstvu poisťovne alebo zaistovne,
- d) vydalo pre predstavenstvo správu vnútorného auditu založenú na výsledku práce vykonanej v súlade s bodom a), ktorá bude zahŕňať zistenia a odporúčania spolu s uvedením predpokladanej doby na odstránenie zistených nedostatkov a osôb zodpovedných za ich odstránenie, a zároveň informáciu o plnení odporúčaní auditu,
- e) minimálne každoročne predkladalo správu interného auditu predstavenstvu a dozornej rade,
- f) overila súlad s rozhodnutiami prijatými predstavenstvom na základe týchto odporúčaní uvedených v bode d).

Podľa ustanovení článku 47 smernice Solventnosť II by mali poisťovne alebo zaistovne zabezpečiť, aby v prípade potreby funkcia vnútorného auditu vykonávala audity, ktoré nie sú súčasťou plánu auditu.

Oddiel IX: Aktuárska funkcia

Usmernenie č. 38 – Úlohy aktuárskej funkcie

Podľa ustanovení článku 48 smernice Solventnosť II by mali poisťovne alebo zaistovne prijať primerané opatrenia na riešenie možných konfliktov záujmov, ak sa poisťovňa alebo zaistovňa rozhodne k úlohám a činnostiam aktuárskej funkcie pridať ďalšie úlohy alebo činnosti.

Podľa ustanovení článku 246 smernice Solventnosť II poisťovne a zaistovne by mali zabezpečiť, aby zodpovedný subjekt vyžadoval od aktuárskej funkcie stanovisko ku koncepcii zaistenia a k zaistnému programu skupiny.

Usmernenie č. 39 – Koordinácia výpočtu technických rezerv

Podľa ustanovení článku 48 smernice Solventnosť II by mali poisťovne alebo zaistovne vyžadovať, aby aktuárska funkcia identifikovala každý nesúlad s požiadavkami stanovenými v článkoch 76 až 85 smernice Solventnosť II pre výpočet technických rezerv a v prípade potreby navrhla nápravu.

Podľa ustanovení článku 48 smernice Solventnosť II by mali poisťovne alebo zaistovne vyžadovať, aby aktuárska funkcia vysvetľovala akékoľvek významné vplyvy zmien v údajoch, v metodikách alebo predpokladoch medzi ocenenými dátami o výške technických rezerv, ak už boli vypočítané na základe smernice Solventnosť II.

Usmernenie č. 40 – Kvalita údajov

Podľa ustanovení článku 48 smernice Solventnosť II by mali poisťovne alebo zaistovne vyžadovať, aby aktuárska funkcia posúdila súlad interných a externých údajov použitých pri výpočte technických rezerv s normami kvality údajov, ktoré sú stanovené v smernici Solventnosť II. Aktuárska funkcia poskytne v prípade potreby odporúčania týkajúce sa vnútorných postupov na zlepšenie kvality údajov, čím sa pri vykonávaní zaistí súlad poisťovne alebo zaistovne so súvisiacou požiadavkou smernice Solventnosť II.

Usmernenie č. 41 – Koncepcia poistenia a zaistné dojednania

Podľa ustanovení článku 48 smernice Solventnosť II by mali poisťovne alebo zaistovne vyžadovať, aby aktuárska funkcia, pri poskytovaní svojho stanoviska o upisovaní rizík a zaistných dojednaniach zohľadnila vzájomné vzťahy medzi nimi a technickými rezervami.

Usmernenie č. 42 – Aktuárska funkcia poisťovne alebo zaistovne počas pred- aplikačnej fázy vnútorného modelu

Podľa ustanovení článku 48 smernice Solventnosť II by mali poisťovne a zaistovne počas predaplikačnej fázy vyžadovať, aby aktuárska funkcia prispela v ich oblasti odbornosti k špecifikácii rizík zahrnutých vo vnútornom modeli. Aktuárska funkcia by sa mala tiež podieľať na tom, ako sú odvodené závislosti medzi týmito rizikami a závislosti medzi týmito rizikami a inými rizikami. Tento prínos aktuárskej funkcie vyplýva z technickej analýzy a mal by odrážať skúsenosti a odbornosť osôb vykonávajúcich túto funkciu.

Usmernenie č. 43 – Aktuárska správa pre predstavenstvo

Podľa ustanovení článku 48 smernice Solventnosť II poisťovne alebo zaistovne by mali vyžadovať, aby aktuárska funkcia minimálne raz ročne vypracovala písomnú správu pre predstavenstvo. Správa by mala obsahovať informáciu o všetkých dôležitých úlohách realizovaných v rámci aktuárskej funkcie, o ich výsledkoch, jednoznačnú identifikáciu všetkých nedostatkov a poskytnúť odporúčania na nápravu nedostatkov.

Oddiel X: Zverenie výkonu činností (outsourcing)

Usmernenie č. 44 – Kritické alebo dôležité operačné funkcie a činnosti

Podľa ustanovení článku 49 smernice Solventnosť II by mali poisťovne a zaisťovne určovať a dokumentovať, či je zverenie výkonu funkcií alebo činnosti rozhodujúce alebo dôležité, a to na základe toho, či je táto funkcia alebo činnosť nevyhnutná na prevádzku poisťovne a zaisťovne, čiže bez nich by poisťovňa a zaisťovňa nedokázala poskytovať svoje služby.

Usmernenie č. 45 – Upisovacie riziko

Podľa ustanovení článku 49 smernice Solventnosť II by mali poisťovne v prípade, ak sprostredkovateľ poistenia, ktorý nie je zamestnancom poisťovne, získa oprávnenie na podpísanie zmluvy alebo náhradu nárokov v mene a za poisťovňu, zaistiť, že táto činnosť sprostredkovateľa sa vykonáva podľa požiadaviek týkajúcich sa zverenia výkonu činností.

Usmernenie č. 46 – Zverenie výkonu činností vnútri skupiny

Podľa ustanovení článku 49 smernice Solventnosť II by mal zodpovedný subjekt v prípade, ak sa kľúčové činnosti zabezpečujú zverením výkonu činností vnútri skupiny, zdokumentovať, ktoré funkcie súvisia s konkrétnym právnym subjektom, a zaistiť, aby výkon týchto kľúčových funkcií na úrovni poisťovne alebo zaisťovne tieto dohody neohrozili.

Usmernenie č. 47 – Konceptia zverenie výkonu činností

Podľa ustanovení článku 49 a článku 41 smernice Solventnosť II by mali poisťovne a zaisťovne, ktoré zveria výkon činností alebo zvažujú ich zverenie, mali v koncepcii zverenia výkonu činnosti začlenené prístup a procesy zverenia výkonu činnosti (outsourcingu) od začiatku do konca platnosti zmluvy. Patria sem najmä:

- a) kritériá určenia, či je daná funkcia alebo činnosť kritická alebo dôležitá;
- b) spôsob výberu vhodného poskytovateľa služieb a určenie toho, akým spôsobom a ako často bude jeho činnosť a výsledky hodnotené;
- c) podrobnosti, ktoré by mali byť súčasťou písomnej zmluvy s poskytovateľom služby,
- d) záložné plány poisťovne alebo zaisťovne vrátane postupy pri ukončení zmluvného vzťahu pre kritické a dôležité funkcie a činnosti zabezpečené zverením výkonu funkcie.

Oddiel XI: Osobitné požiadavky na systém správy a riadenia na úrovni skupiny

Usmernenie č. 48 – Zodpovedný subjekt

Podľa ustanovení článku 246 smernice Solventnosť II by mala materská poisťovňa alebo zaisťovňa alebo holdingová poisťovacia spoločnosť identifikovať zodpovedný subjekt a oznámiť to orgánu dohľadu nad skupinou.

Usmernenie č. 49 – Povinnosti stanovenia požiadaviek na systém správy a riadenie na úrovni skupiny

Podľa ustanovení článku 246 smernice Solventnosť II by mal zodpovedný subjekt stanoviť primerané požiadavky na vnútornú správu a riadenie v rámci skupiny, ktoré sú primerané štruktúre, podnikaniu a rizikám skupiny a jej príslušných subjektov, a zväziť vhodnú štruktúru a organizáciu riadenia rizík na úrovni skupiny, ako aj nastaviť jednoznačné rozdelenie povinností v rámci všetkých subjektov skupiny.

Podľa ustanovení článku 246 smernice Solventnosť II by mal zodpovedný subjekt pri nastavovaní vlastného systému správy a riadenia neoslabiť povinnosti predstavenstvo každého subjektu v skupine.

Usmernenie č. 50 – Systém správy a riadenia na úrovni skupiny

Podľa ustanovení článku 246 smernice Solventnosť II by mal zodpovedný subjekt:

- a) zaviesť vhodné a účinné nástroje, postupy a oblasti povinností a zodpovednosti, ktoré mu umožnia dozerat' na fungovanie riadenia rizík a systémov vnútornej kontroly na úrovni jednotlivých subjektov patriacich do skupiny a riadiť ich,
- b) zaviesť oznamovacie povinnosti v rámci skupiny a účinné systémy na zabezpečenie toku informácií v skupine smerom zhora nadol, ale aj zdola nahor,
- c) dokumentovať nástroje používané na určenie, meranie, sledovanie, riadenie a oznamovanie všetkých rizík, ktorým je skupina vystavená a informoval o nich všetky subjekty v poisťnej skupine,
- d) zohľadňovať záujmy všetkých subjektov patriacich do skupiny a zisťoval, ako tieto záujmy prispievajú k spoločnému cieľu skupiny ako celku z dlhodobého hľadiska.

Usmernenie č. 51 – Riziká s významným vplyvom na úrovni skupiny

Podľa ustanovení článku 246 smernice Solventnosť II by mal zodpovedný subjekt zväziť v rámci svojho systému riadenia rizík riziká a ich vzájomnú prepojenosť na úrovni jednotlivých subjektov patriacich do skupiny, ako aj na úrovni skupiny, a to najmä:

- a) riziko poškodenia povesti a riziká vyplývajúce z transakcií v rámci skupiny, ako aj koncentrácie rizík, vrátane rizika škodlivého vplyvu, na úrovni skupiny,
- b) vzájomné prepojenia medzi rizikami vyplývajúce z vykonávania podnikateľských činností v rámci rôznych subjektov a v rôznych jurisdikciách,
- c) riziká vyplývajúce zo subjektov z tretích krajín,
- d) riziká vyplývajúce z neregulovaných subjektov,
- e) riziká vyplývajúce z iných regulovaných subjektov.

Usmernenie č. 52 – Riadenie rizika na úrovni skupiny

Podľa ustanovení článku 246 smernice Solventnosť II by mal zodpovedný subjekt podporovať pri svojom riadení rizík na úrovni skupiny vhodné procesy a postupy na určovanie, meranie, riadenie, sledovanie a oznamovanie rizík, ktorým je alebo môže byť vystavená skupina a každý jednotlivý subjekt.

Podľa ustanovení článku 246 smernice Solventnosť II by mal zodpovedný subjekt zaistiť, že štruktúra a organizácia riadenia rizík na úrovni skupiny neoslabí z právneho hľadiska schopnosť poisťovne alebo zaistovne plniť zákonné, regulačné a zmluvné povinnosti.

Článok II **Účinnosť**

Toto odporúčanie nadobúda účinnosť 1. januára 2014.

Vladimír Dvořáček v. r.
výkonný riaditeľ
útvary dohľadu nad finančným trhom